

Aprika

Ti **Aprika** ket ti maikadua a kadakkelan ken ken ti maikadua a kaaduan ti populasion a kontinente iti lubong. Iti agarup a 30.2 riwriw km² (11.7 riwriw sq mi) ken mairaman dagiti asideg nga isla, daytoy ket sakupenna ti innem a porsiento iti dagup a kalawa ti rabaw ti Daga ken 20.4 porsiento iti dagup a kalawa ti daga.^[2] Daytoy ket addaan kadagiti 1.1 bilion a tattao manipud idi 2013, daytoy ket kadagupan iti agarup a 15% iti populasion ti tao iti lubong.^[3] Ti kontinente ket napalikmutan babaen ti Baybay Mediteraneo iti amianan, ti Kanal Suez ken ti Baybay Nalabbasit iti igid ti Peninsula Sinai iti amianan a daya, ti Taaw Indiano iti abagatan a daya, ken ti Taaw Atlantiko iti laud. Ti kontinente ket iramanna ti Madagascar ken dagiti nadumaduma a purpuro. Daytoy ket addaan kadagiti 54 napno a nabigbigan a naturay nga estado ("pagpagilian"), siam a terteritorio ken dagiti dua a *de facto* a nawaya nga estado nga addaan iti limitado wenno awan pannakabigbig.^[4]

Ti populasion ti Aprika ket isu ti kaubingan kadagiti amin a kontinente; 50% kadagiti Aprikano ket agtawen ti 19 wenno ub-ubing.^[5]

Ti Arhelia ket ti kadakelan a pagilian ti Aprika babaen ti kalawa, ken ti Nigeria ket ti kadakkelan babaen ti populasion. Ti Aprika, a naisangayan ti sentral nga Akindaya nga Aprika, ket kaaduan a naaw-awat a kas ti lugar a taudan dagiti tattao ken ti klado ti Hominidae (dagiti nalatak a bakes), a kas naebidensiaan babaen dagiti kasapaan a hominidae ken dagiti taudanda, ken dagiti pay naud-udi a napetsaanen iti agarup a pito a riwriw a tawtawen ti napalabas, a mairaman ti *Sahelanthropus tchadensis*, *Australopithecus africanus*, *A. afarensis*, *Homo erectus*, *H. habilis* ken *H. ergaster* – a dagiti kasapaan a *Homo sapiens* (moderno a tao) ket nabirukan idia Etiopia ken napetsaan idi agarup a 200,000 a tawtawen ti napalabas.^[6] Ti Aprika ket sakkawenna ti ekuator ken sakupenna dagiti nadumaduma a luglugar ti klima; daytoy laeng ti kontinente a gumay-at manipud ti akin-amianan a temperado aginggana dagiti akin-abagatan a temperado a sona.^[7]

Aprika	
	
Kalawa	30,221,532 km ² (11,668,599 sq mi), Maika-2
Populasion	1.1 bilion ^[1] (2013, Maika-2)
Densidad ti populasion	30.51/km ² (agarup a 80/sq mi)
Nagan dagiti umili	Aprikano, Taga-Aprika
Pagpagilian	54 (ken 2 a nasuppiatan) (listaan ti pagpagilian)
Agkamkammatalek	Akinruar (3) <div>Mayotte</div> <div>Réunion</div> <div>Santa Elena, Ascension ken Tristan da Cunha</div> Akin-uneg (4) <div>Is-isla Kanarias</div> <div>Ceuta</div> <div>Is-isla Madeira</div> <div>Melilla</div>
Sasao	Listaan dagiti pagsasao
Dagiti sona ti oras	UTC-1 aginggana ti UTC+4
Dagiti kadakkelan a ciudad	Listaan dagiti metropolitano a lugar idia Aprika <div>Listaan dagiti ciudad idia Aprika<div><div><div></div><div>Lagos</div></div><div></div><div>Cairo</div></div></div>

Dagiti linaon

Pakasaritaan

Kasakbayan a pakasaritaan

Dagiti teritorio ken dagiti rehion

Dagiti nagibasaran

Adu pay a mabasasa

Dagiti akinruar a silpo

	Kinshasa-
	Brazzaville
	Kalatakan a Johannesburg
	Mogadishu
	Khartoum-Omdurman
	Dar es Salaam
	Alexandria
	Abidjan
	Casablanca

Pakasaritaan

Kasakbayan a pakasaritaan

Ti Aprika ket naikeddeng babaen dagiti kaaduan a paleoantropologo nga isu ti kaduogan a natagtagitao a teritorio iti Daga, a ti sebbangan ti tao ket nagtaud manipud iti daytoy a kontinente.^{[8][9]} Idi las-ud ti tengnga ti maika-20 a siglo, Dagiti antropologo ket nakaduktalda kadagiti adu a posil ken ebidensia ti panagtaeng ti tao a mabalin a nasapsapa ngem 7 a riwriw a tawtawen ti napalabas. Dagiti tidda ti posil dagiti nadumaduma a sebbangan iti nasapa a kasla bakes a tattao ket naipagarup a nagbalin iti moderno a tao, kas ti *Australopithecus afarensis* (radiometriko a napetsaan iti agarup a 3.9–3.0 riwriw a tawtawen SK),^[10] Ti *Paranthropus boisei* (c. 2.3–1.4 riwriw a tawtawen SK)^[11] ken ti *Homo ergaster* (c. 1.9 riwriw–600,000 a tawtawen SK) ket naduktalanen.^[2]

Mapa ti Aprika

Kalpasan ti ebulosion ti *homo sapiens sapiens* idi agarup a 150,000 to 100,000 a tawtawen ti napalabas idia Aprika, ti kontinente ket kangrunaan a natagtagitao babaen dagiti grupo ti agananup-agburburas.^{[12][13][14]} Dagitoy nga immuna a moderno a tattao ket pinanawanda ti Aprika ken tinagtagitaoda ti amin a paset ti lubong idi las-ud ti migrasion ti Iruruar idia Aprika a napetsaan idi agarup a 50,000 a tawtawen ti napalabas, ken rimmuar iti kontinente a mabalin a bimmallasaw iti Bab-el-Mandeb idia Baybay Nalabbasit,^{[15][16]} ti Lingsat ti Gibraltar idia Morocco,^[17] wennoti Ismo ti Suez idia Ehipto.^[18]

Dagiti sabali pay a migrasion dagitoy a moderno a tattao itikaunegan ti kontinente ti Aprika ket napetsaanen iti dayta a panawen, nga adda iti ebidensia ti nasapa a panagtaeng ti tao a nabirukan idia Akin-abagatan nga Aprika, Abagatan a daya nga Aprika, Amianan nga Aprika, ken ti Sahara.^[19]

Ti kadakkel ti Sahara ket naipakasaritaanen a nakaro nga agdumaduma, nga iti kalawana ket napardas nga agdumaduma ken dagiti dadduma a panawen ket mapukpukaw depende kadagiti klimatiko a kasasaad ti lubong.^[20] Iti patingga dagiti Panawen ti yelo, a nakarkulo idi agarup a 10,500 SK, ti Sahara ket nagbalin manen a berde a nalames a ginget, ken dagiti populasion ti Aprika ket nagsubli iti uneg ken dagiti kabambantayan nga aplaya idia Sub-Sahara nga Aprika, ken adda dagiti pinintaan iti bato a nangpakpakita ti nalames a Sahara ken dagiti adu a populasion a naduktalan idia Tassili n'Ajjer a napetsaan iti agarup a 10 milmilenio.^[21] Nupay kasta, ti panagpudpudot ken ti panagmagma ti klima ket kaibuksilanna a babaen idi 5000 BC, ti rehion ti Sahara ket immad-adun a nagbalbalin a namaga ken nabusor. Idi agarup a 3500SK, gapu ti pakbo ti pagtayyekan ti Daga, ti Sahara ket nakasanay ti paset ti panawen iti napardas a panagbalin iti desierto.^[22] Ti populasion ket immakarda kadagiti rehion ti Sahara ken napanda idia Ginget ti Nilo iti

baba ti Maikadua a Katarata nga idiay ket nagaramidda kadagiti permanente wenno semi-permanente a pagtaengan. Napasamak ti nakaro a resesion ti klima, ken nagpabassit ti nakaro ken kankanayon a panagtutudo idiay Sentral ken Akindaya nga Aprika. Manipud idin iti daytoy a panawen, dagiti namaga a kondision ti nagtultuloy idiay Akindaya nga Aprika ken immad-adu idi las-ud ti naudi a 200 a tawtawen, idiay Etiopia.

Ti panagpaamo ti baka idiay Aprika ket immay sakbay ti agrikultura ken mabalin nga adda a kakuyog dagiti kultura ti agan-anup ken agburburas. Naipagpagarup a babaen idi 6000 SK, ti baka ket napaamon idiay Amianan nga Aprika.^[23] Idia kompleks ti Sahara-Nilo, dagiti tattao ket nagpaamoda kadagiti nadumaduma nga ayuop, a mairaman ti burro ken ti bassit a nasaraan ti tornilio a kalding a kadawyan idi manipud idiay Arhelia aginggana idiay Nubia. Idi tawen ti 4000 SK, ti klima ti Sahara ket nangrugugi a pimardas a nagbalin a nagmagma.^[24] Daytoy a panagbaliw ti klima ket taudan ti panagpabassit dagiti danaw ken dagiti karayan ken taudan ti imad-adu a panagbalin ti desierto . Daytoy ket isu ti gapuanan ti panagpaadu ti gatad ti daga a nasayaat para kadagiti pagtaengan ken nangtulong kadagiti migrasion dagiti komunidad ti agtaltalon idia ad-adu a tropikal a klima ti Laud nga Aprika.^[24]

Babaen ti umuna a milenio SK, naipayammo ti panagobra iti landok idiay Akin-amianan nga Aprika ken napardas a naiwaras iti ballasiw ti Sahara kadagiti akin-amianan a paset ti sub-Sahara nga Aprika,^[25] ken babaen idi 500 SK, ti panagobra ti metal ket nagbalinen a kadawyan idiay Laud nga Aprika. Ti panagobra ti landok ket napnon a naipundar idi agarup a 500 SK kadagiti adu a lugar iti Daya ken Laud nga Aprika, ngem dagiti dadduma a rehion ket saanda met a nangrugi iti panagobra ti landok aginggana kadagiti nasapa a siglo ti AD. Dagiti banag ti gambang manipud idiay Ehipto, Amianan nga Aprika, Nubia, ken Etiopia a napetsaan idi agarup a 500 SK ket nakali idiay Laud nga Aprika, ken mangisingasing a dagiti network ti Trans-Sahara a panagtagilako ket napundaren babaen iti daytoy a petsa.^[24]

Dagiti teritorio ken dagiti rehion

Dagiti pagilian iti daytoy a tabla ket naikategoria segun ti isbangan dagiti heograpiko a rehion nga inus-usar babaen ti Nagkaykaysa a Pagpagilian, ken ti datos a nairaman ket naala kadagiti taudan manipud kadagiti artikulo ken no agiddiat dagito maikkan met dagito iti pakaamo.

Ni Lucy, ti maysa a ruog ti *Australopithecus afarensis* a naduktalan idi Nobiembre 24, 1974, idiay Ginget Awash idiay Depresion Afar ti Etiopia

Dagiti rehion ti Aprika:

- ☐ Akin-amianan nga Aprika
- ☐ Akinlaud nga Aprika
- ☐ Sentral nga Aprika
- ☐ kindaya nga Aprika
- ☐ Akin-abagatan nga Aprika

Pisikal a mapa ti Aprika

Politikal a mapa ti Aprika

Nagan ti rehion ^[26] ken teritorio, nga addaan iti wagayway	<u>Kalawa</u> (km ²)	<u>Populasion</u> ^[27]	Tawen	<u>Densidad</u> (per km ²)	<u>Kapitolio</u>
<u>Akin-amianan nga Aprika</u>					
 <u>Arhelia</u>	2,381,740	34,178,188	2009	14	<u>Arhel</u>

 <u>Is-isla ti Kanaria (Espania)</u> ^[28]	7,492	2,118,519	2010	226	<u>Las Palmas de Gran Canaria, Santa Cruz de Tenerife</u>
 <u>Ceuta (Espania)</u> ^[29]	20	71,505	2001	3,575	—
 <u>Ehipto</u> ^[30]	1,001,450	82,868,000	2012	83	<u>Cairo</u>
 <u>Libya</u>	1,759,540	6,310,434	2009	4	<u>Tripoli</u>
 <u>Madeira (Portugal)</u> ^[31]	797	245,000	2001	307	<u>Funchal</u>
 <u>Melilla (Espania)</u> ^[32]	12	66,411	2001	5,534	—
 <u>Morocco</u>	446,550	34,859,364	2009	78	<u>Rabat</u>
 <u>Sudan</u>	1,861,484	30,894,000	2008	17	<u>Khartoum</u>
 <u>Tunisia</u>	163,610	10,486,339	2009	64	<u>Tunis</u>
<u>Akinlaud a Sahara</u> ^[33]	266,000	405,210	2009	2	<u>El Aaiún</u>
Sara ti Aprika wenko Amianan a daya nga Aprika					
 <u>Djibouti</u>	23,000	623,891	2012	22	<u>Djibouti</u>
 <u>Eritrea</u>	121,320	5,647,168	2009	47	<u>Asmara</u>
 <u>Etiopia</u>	1,127,127	84,320,987	2012	75	<u>Addis Ababa</u>
 <u>Somalia</u>	637,657	9,832,017	2009	15	<u>Mogadishu</u>
Akindaya nga Aprika					
 <u>Burundi</u>	27,830	8,988,091	2009	323	<u>Bujumbura</u>
 <u>Teritorio ti Britania iti Taaw Indiano - Purpuro Chagos (Nagkaykaysa a Pagarian)</u>	56.13	3,000	2012	53.4	<u>Diego Garcia</u>
 <u>Komoros</u>	2,170	752,438	2009	347	<u>Moroni</u>
 <u>Kenya</u>	582,650	39,002,772	2009	66	<u>Nairobi</u>
 <u>Madagascar</u>	587,040	20,653,556	2009	35	<u>Antananarivo</u>
 <u>Malawi</u>	118,480	14,268,711	2009	120	<u>Lilongwe</u>
 <u>Maurisio</u>	2,040	1,284,264	2009	630	<u>Port Louis</u>
 <u>Mayotte (Pransia)</u>	374	223,765	2009	490	<u>Mamoudzou</u>
 <u>Mosambike</u>	801,590	21,669,278	2009	27	<u>Maputo</u>
 <u>Réunion (Pransia)</u>	2,512	743,981	2002	296	<u>Saint-Denis</u>
 <u>Rwanda</u>	26,338	10,473,282	2009	398	<u>Kigali</u>
 <u>Seychelles</u>	455	87,476	2009	192	<u>Victoria</u>
 <u>Abagatan a Sudan</u>	619,745	8,260,490	2008	13	<u>Juba</u>
 <u>Tanzania</u>	945,087	44,929,002	2009	43	<u>Dodoma</u>
 <u>Uganda</u>	236,040	32,369,558	2009	137	<u>Kampala</u>
 <u>Zambia</u>	752,614	11,862,740	2009	16	<u>Lusaka</u>
 <u>Zimbabwe</u>	390,580	11,392,629	2009	29	<u>Harare</u>

Sentral nga Aprika					
 Angola	1,246,700	12,799,293	2009	10	Luanda
 Kamerun	475,440	18,879,301	2009	40	Yaoundé
 Republika ti Tengnga nga Aprika	622,984	4,511,488	2009	7	Bangui
 Chad	1,284,000	10,329,208	2009	8	N'Djamena
 Kongo	342,000	4,012,809	2009	12	Brazzaville
 Demokratiko a Republika iti Kongo	2,345,410	69,575,000	2012	30	Kinshasa
 Guinea Ekuatorial	28,051	633,441	2009	23	Malabo
 Gabon	267,667	1,514,993	2009	6	Libreville
 Santo Tomas ken Prinsipe	1,001	212,679	2009	212	São Tomé
Akin-abagatan nga Aprika					
 Botswana	600,370	1,990,876	2009	3	Gaborone
 Lesoto	30,355	2,130,819	2009	70	Maseru
 Namibia	825,418	2,108,665	2009	3	Windhoek
 Abagatan nga Aprika	1,219,912	51,770,560	2011	42	Bloemfontein, Cape Town, Pretoria^[34]
 Eswatini	17,363	1,123,913	2009	65	Mbabane
Akinlaud nga Aprika					
 Benin	112,620	8,791,832	2009	78	Porto-Novo
 Burkina Faso	274,200	15,746,232	2009	57	Ouagadougou
 Kabo Berde	4,033	429,474	2009	107	Praia
 Gambia	11,300	1,782,893	2009	158	Banjul
 Ghana	239,460	23,832,495	2009	100	Accra
 Guinea	245,857	10,057,975	2009	41	Conakry
 Guinea-Bissau	36,120	1,533,964	2009	43	Bissau
 Pantar ti Marpil	322,460	20,617,068	2009	64	Abidjan,^[35] Yamoussoukro
 Liberia	111,370	3,441,790	2009	31	Monrovia
 Mali	1,240,000	12,666,987	2009	10	Bamako
 Mauritania	1,030,700	3,129,486	2009	3	Nouakchott
 Niger	1,267,000	15,306,252	2009	12	Niamey
 Nigeria	923,768	166,629,000	2012	180	Abuja
 Santa Elena, Ascension ken Tristan da Cunha (Nagkaykaysa a Pagarian)	420	7,728	2012	13	Jamestown

 Senegal	196,190	13,711,597	2009	70	Dakar
 Sierra Leone	71,740	6,440,053	2009	90	Freetown
 Togo	56,785	6,019,877	2009	106	Lomé
Dagup ti Aprika	30,368,609	1,001,320,281	2009	33	

Dagiti nagibasaran

- [1] (http://www.prb.org/pdf13/2013-WPDS-infographic_MED.pdf)
- Sayre, April Pulley (1999), *Africa*, Twenty-First Century Books. ISBN 0-7613-1367-2.
- World Population Data Sheet. (http://www.prb.org/pdf13/2013-WPDS-infographic_MED.pdf2013)
- Kitaen ti Listaan dagiti naturay nga estado ken agkamkammatalek a teritorio idia Aprika.
- Harry, Njideka U. (11 Septiembre 2013). "African Youth, Innovation and the Changing Society" (http://www.huffingtonpost.com/njideka-u-harry/african-youth-innovation-_b_3904408.html). *Huffington Post*.
- Homo sapiens: University of Utah News Release: Feb. 16, 2005 (<http://web.utah.edu/unews/releases/05/feb/homosapiens.html>)
- Visual Geography. "Africa. General info" (<http://www.visualgeography.com/continents/africa.html>). Naala idi 2007-11-24.
- Genetic study roots humans in Africa (<http://news.bbc.co.uk/2/hi/science/nature/1058484.stm>), BBC News | SCI/TECH
- Migration of Early Humans From Africa Aided By Wet Weather (<http://www.sciencedaily.com/releases/2007/08/070828155004.htm>), sciencedaily.com
- Kimbel, William H. and Yoel Rak and Donald C. Johanson. (2004) *The Skull of Australopithecus Afarensis*, Oxford University Press US. ISBN 0-19-515706-0.
- Tudge, Colin. (2002) *The Variety of Life.*, Oxford University Press. ISBN 0-19-860426-2.
- Ivan Sertima, Ivan. (1995) *Egypt: Child of Africa/S V12 (Ppr)*, Transaction Publishers. pp. 324–325. ISBN 1-56000-792-3.
- Mokhtar, G. (1990) *UNESCO General History of Africa, Vol. II, Abridged Edition: Ancient Africa*, University of California Press. ISBN 0-85255-092-8.
- Eyma, A. K. and C. J. Bennett. (2003) *Delts-Man in Yebu: Occasional Volume of the Egyptologists' Electronic Forum No. 1*, Universal Publishers. p. 210. SBN 1-58112-564-X.
- Spencer Wells, *The Journey of Man* (http://news.nationalgeographic.com/news/2002/12/1212_021213_journeyofman.html)
- Stephen Oppenheimer. *The Gates of Grief* (<http://www.bradshawfoundation.com/journey/gates2.html>)
- Winters C. The Gibraltar Out of Africa Exit for Anatomically Modern Humans. *WebmedCentral BIOLOGY* 2011;2(10):WMC002319 ,http://www.webmedcentral.com/article_view/2319
- Robin Derricourt, "Getting 'Out of Africa': Sea Crossings, Land Crossings and Culture in the Hominin Migrations" (http://www.ffzg.unizg.hr/arheo/ska/tekstovi/out_of_africa.pdf), 7 Hulo 2006.
- Candice Goucher et al., *World History: Journeys from Past to Present* (2013), pp. 2-20, books.google.com/books?isbn=1134723547
- The Sahara: Past, Present and Future, pp. 1-41, books.google.com/books?isbn=1317970012

21. Mercier, Norbert; Le Quellec, Jean-Loïc; Hachid, Mimalika; Agsous, Safia; Grenet, Michel (Hulio 2012). "OSL dating of quaternary deposits associated with the parietal art of the Tassili-n-Ajjer plateau (Central Sahara)". *Quaternary Geochronology* 10: 367–373.
doi:10.1016/j.quageo.2011.11.010 (<https://dx.doi.org/10.1016%2Fj.quageo.2011.11.010>).
Naala idi 7 Marso 2013.
22. "Sahara's Abrupt Desertification Started by Changes in Earth's Orbit, Accelerated by Atmospheric and Vegetation Feedbacks" (<http://www.sciencedaily.com/releases/1999/07/990712080500.ht>), *Science Daily*.
23. Diamond, Jared. (1999) "Guns, Germs and Steel: The Fates of Human Societies. New York: Norton, pp.167.
24. O'Brien, Patrick K. (General Editor). *Oxford Atlas of World History*. New York: Oxford University Press, 2005, pp. 22–23.
25. Martin and O'Meara, "Africa, 3rd Ed." (<http://princetonol.com/groups/iad/lessons/middle/history1.htm#Irontechnology>) Indiana: Indiana University Press, 1995.
26. Dagiti kontinental a rehion segun ti isbangan ti Nagkaykaysa a Pagpagilian.
27. USCensusBureau: Countries and Areas Ranked by Population: 2009 (<http://www.census.gov/cgi-bin/ipc/idbrank.pl>)
28. Ti Espaniol nga Is-isla Kanarias, a ti Las Palmas de Gran Canaria ken Santa Cruz de Tenerife ket agkadua kapitolio, ken masansan a naikeddeng a paset ti Akin-amianan nga Aprika gapu ti relatibo a kaasidegda iti Morocco ken ti Akinlaud a Sahara; dagiti pigura ti populasion ken kalawa ket para iti 2001.
29. Ti Espaniol nga eksklabe ti Ceuta ket napalikmutan iti daga babaen ti Morocco idia Akin-amianan nga Aprika; dagiti pigura ti populasion ken kalawa ket para iti 2001.
30. Ti Ehipto ket kadawyan a naikeddeng a transkontinental a pagilian idia Akin-amianan nga Aprika (rehion ti Nagkaykaysa a Pagpagiliann) ken Akinlaud nga Asia; dagiti pigura ti populasion ken kalawa ket para laeng iti paset ti Aprika, iti laud ti Kanal Suez.
31. Ti Portuges nga Is-isla Madeira ket masansan a naikeddeng a paset ti Akin-amianan nga Aprika gapu ti relatibo a kaasidegda iti Morocco; dagiti pigura ti populasion ken kalawa ket para iti 2001.
32. Ti Espaniol nga eksklabe ti Melilla ket napalikmutan iti daga babaen ti Morocco idia Akin-amianan nga Aprika; dagiti pigura ti populasion ken kalawa ket para iti 2001.
33. Ti teritorio ti Akinlaud a Sahara ket tinunton babaen ti Demokratiko a Republika ti Arabo a Sahrawi ken Morocco. Ti Demokratiko a Republika ti Arabo a Sahrawi ket mabigbigan a kas naturay nga estado babaen ti Kappon ti Aprika. Ti Morocco ket tuntonenna ti intero a pagilian a kas bukodna nga Akin-amianan a Probprobinsia. Ti Morocco mangimatton iti 4/5 iti teritorio bayat a ti Demokratiko a Republika ti Arabo a Sahrawi ket agtengel iti 1/5. Ti panangikapet ti Morocco' iti daytoy a teritorio ket san pay a nabigbigan ti sangalubongan.
34. Ti Bloemfontein ketti ukoman a kapitolio ti Abagatan nga Aprika, bayat a ti Cape Town ket ti lehislatibo a tugaw, ken ti Pretoria ket ti administratibo a tugaw ti pagilian.
35. Ti Yamoussoukro ket ti opisial a kapitolio ti Pantar ti Marpil, nayat a ti Abidjan ket tide facto a tugaw.

Adu pay a mabasbasa

- Asante, Molefi (2007). *The History of Africa*. Estados Unidos: Routledge. ISBN 0-415-77139-0.
- Clark, J. Desmond (1970). *The Prehistory of Africa*. Londres: Thames and Hudson. ISBN 978-0-500-02069-2.
- Crowder, Michael (1978). *The Story of Nigeria*. London: Faber. ISBN 978-0-571-04947-9.
- Davidson, Basil (1966). *The African Past: Chronicles from Antiquity to Modern Times*. Harmondsworth: Penguin. OCLC 2016817 (<https://www.worldcat.org/oclc/2016817>).

- Gordon, April A.; Donald L. Gordon (1996). *Understanding Contemporary Africa*. Boulder: Lynne Rienner Publishers. ISBN 978-1-55587-547-3.
- Khapoya, Vincent B. (1998). *The African experience: an introduction*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall. ISBN 978-0-13-745852-3.
- Moore, Clark D., and Ann Dunbar (1968). *Africa Yesterday and Today*, in series, *The George School Readings on Developing Lands*. New York: Praeger Publishers.
- Naipaul, V. S.. *The Masque of Africa: Glimpses of African Belief*. Picador, 2010. ISBN 978-0-330-47205-0

Dagiti akinruar a silpo

 Midia a mainaig iti Aprika iti Wikimedia Commons

 Pakaammo ti panagbiahe idia Aprika manipud iti Wikivoyage (iti Ingles)

- Aprika (<https://curlie.org/Regional/Africa>) iti Curlie (iti Ingles)
-

Naala manipud iti "<https://ilo.wikipedia.org/w/index.php?title=Aprika&oldid=322628>"

Daytoy a panid ket naudi a naurnos idi 31 Mayo 2018, 16:15.

Ti teksto ket magun-od babaen ti Lisensia ti Creative Commons Attribution-ShareAlike; dagiti mainayon a termino ket mabalin pay a maipakat. Kitaen dagiti Termino ti Panagusar para kadagiti salaysay.